

Cvičení 8 - B2M31AEDA

Nahrání dat

Popis dat: Pracovní data jsou uložena v souboru data.csv, který je k dispozici ke stažení na Moodle stránce tohoto předmětu, ve složce příslušného cvičení. Pro načtení dat do Matlabu využijte funkce readtable.

```
close all; clear; clc; addpath(genpath(fullfile([pwd '\Uni' '\grad' '\AEDA'
'\week08' '\sem'])))
s = settings;
s.matlab.appearance.figure.GraphicsTheme.TemporaryValue = "light";
T = readtable('data.csv','ReadVariableNames',true);
sampleSize = height(T);
parameters = ["jitter", "DDKR", "VOT", "stdPWR", "stdF0", "PPT", "AmpDec", "VFT",
...
"UPDRS_III_bradykinesia", "UPDRS_III_axial", "UPDRS_III", "L_dopa_equivalent"];
Nparameters = length(parameters);
alpha = 0.05;
```

1. Vyhledání lineárních vztahů mezi parametry

- Pomocí korelační analýzy najdete mezi možnými dvojicemi nezávislých parametrů takové, které budou vykazovat významný lineární vztah.
- Nezávislá dvojice například **není** celkové skóre dotazníku UPDRS a skóre z nějaké z jeho podsekcí.
- Hranici pro určení toho, který vztah je významný, a který ne, určete buď na základě vámi zvolené hraniční hodnoty korelačního koeficientu nebo pomocí statistické významnosti korelace vůči vybrané úrovni alfa.

Uveďte, jak jste nastavili hranici významnosti a korektně reportujte výsledky korelační analýzy pro nejvýznamnější dvojice.

```
normality = reportNormality(T, parameters, alpha);
```

Shapiro-Wilk test rejects the null hypothesis of composite normality regarding the population distribution of a random sample jitter (M = 1.20, SD = 0.96)
at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.8278$, $p = 0.007$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample DDKR (M = 6.44, SD = 0.90)
at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9686$, $p = 0.79$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample VOT (M = 24.31, SD = 6.03)
at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9388$, $p = 0.26$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample stdPWR (M = 6.97, SD = 0.85)
at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9600$, $p = 0.63$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample stdF0 (M = 1.90, SD = 0.47)
at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9154$, $p = 0.12$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample PPT (M = 11.01, SD = 2.28) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9665$, $p = 0.75$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample AmpDec (M = 0.22, SD = 0.11) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9162$, $p = 0.13$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample VFT (M = 1.40, SD = 0.53) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9110$, $p = 0.10$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample UPDRS_III_bradykinesia (M = 6.12, SD = 2.67) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9578$, $p = 0.59$.

Shapiro-Wilk test rejects the null hypothesis of composite normality regarding the population distribution of a random sample UPDRS_III_axial (M = 3.12, SD = 2.29) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.8445$, $p = 0.009$.

Shapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of composite normality is a reasonable assumption regarding the population distribution of a random sample UPDRS_III (M = 15.59, SD = 7.93) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.9278$, $p = 0.20$.

Shapiro-Wilk test rejects the null hypothesis of composite normality regarding the population distribution of a random sample L_dopa_equivalent (M = 753.82, SD = 438.50) at significance level $\alpha = 0.05$, $W(16) = 0.8261$, $p = 0.006$.

reportCorrelation(T, parameters, normality, alpha)

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

VOT (M=24.315, SD=6.028),

PPT (M=11.015, SD=2.277).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.597$, $p = 0.01$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

VOT (M=24.315, SD=6.028),

VFT (M=1.397, SD=0.527).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = 0.634$, $p = 0.006$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

PPT (M=11.015, SD=2.277),

VFT (M=1.397, SD=0.527).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.658$, $p = 0.004$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

PPT (M=11.015, SD=2.277),

UPDRS_III_bradykinesia (M=6.118, SD=2.667).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.577$, $p = 0.02$.

A Spearman correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

PPT (M=11.015, SD=2.277),

UPDRS_III_axial (M=3.118, SD=2.288).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.609$, $p = 0.009$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:

PPT (M=11.015, SD=2.277),

UPDRS_III (M=15.588, SD=7.930).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.632$, $p = 0.006$.

A Spearman correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:
AmpDec ($M=0.220$, $SD=0.113$),
L_dopa_equivalent ($M=753.824$, $SD=438.497$).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = -0.505$, $p = 0.04$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:
VFT ($M=1.397$, $SD=0.527$),
UPDRS_III_bradykinesia ($M=6.118$, $SD=2.667$).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = 0.615$, $p = 0.009$.

A Spearman correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:
VFT ($M=1.397$, $SD=0.527$),
UPDRS_III_axial ($M=3.118$, $SD=2.288$).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = 0.576$, $p = 0.02$.

A Pearson correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:
VFT ($M=1.397$, $SD=0.527$),
UPDRS_III ($M=15.588$, $SD=7.930$).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = 0.632$, $p = 0.006$.

A Spearman correlation test was conducted to assess the relationship between two parameters:
UPDRS_III_bradykinesia ($M=6.118$, $SD=2.667$),
UPDRS_III_axial ($M=3.118$, $SD=2.288$).

Considering the level of significance $\alpha = 0.05$, there was a significant relationship between these parameters, $r(15) = 0.633$, $p = 0.006$.

Vaše odpovědi a výsledky:

- Ani v jednom z provedených testů nebyla aplikována Bonferroniho korekce hladiny statistické významnosti pro minimalizaci chyby I. typu pro přílišnou přísnost pro větší množství testů.
- Před provedením korelační analýzy jsme data vyšetřili pro normalitu, abychom tak mohli rozhodnout o typu korelačního testu - Pearsonův pro parametrická a Spearmanův pro neparametrická data.
- K určení významnosti (lineárního) vztahu mezi měřenými veličinami jsme využili hodnoty statistické významnosti p výsledné pro daný test korelace.
- Pro další práci s vybranou dvojicí byla zvolena dvojice *PPT/VFT* na základě silné korelace a parametrickosti.

2. Regrese

- Vyberte **jednu libovolnou významnou dvojici** a vizualizujte jí ve 2D.
- Vytvořte lineární regresní model pro vybraná data. Parametry modelu (tj. v tomto případě směrnici a posun přímky) vypočítejte pomocí vztahu:

$$y = \mathbf{X} \cdot \mathbf{b} \quad \text{kde: } y = [y_1, y_2, \dots, y_n]^T \quad \mathbf{X} = \begin{bmatrix} 1 & x_1 \\ \vdots & \vdots \\ 1 & x_n \end{bmatrix} \quad \mathbf{b} = [b_0, b_1]^T$$

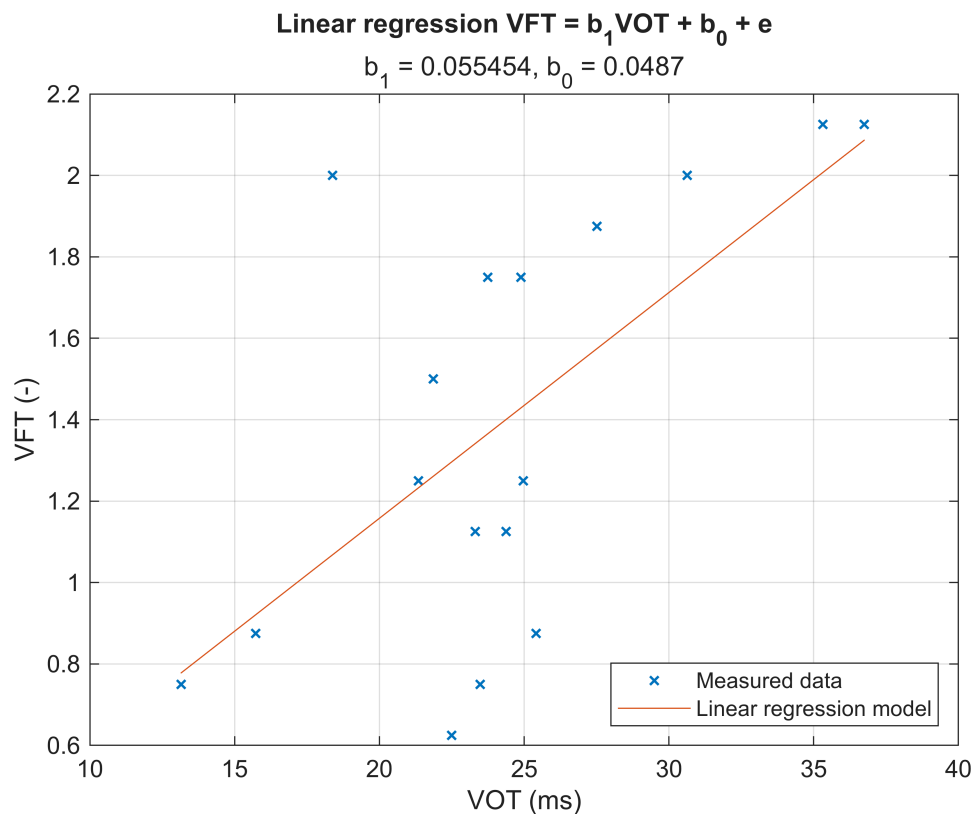
- Váš výpočet srovnejte s výstupem funkce `fit` nebo `polyfit`.

- Pomocí vypočtených regresních parametrů si vykreslete lineární regresní přímku do obrázku s vizualizovanými daty.

```
xParameter = "VOT";
xUnits = "ms";
yParameter = "VFT";
yUnits = "-";

y = T.(yParameter);
x = T.(xParameter);
X = [ones(sampleSize, 1), x];
b_LR = ((X.'*X)\X.').*y;
LRmodel = X*b_LR;

figure(1)
plot(x, y, 'x', 'MarkerSize', 5, 'LineWidth', 1)
hold on
plot(x, LRmodel)
hold off
grid on
xlabel(sprintf('%s (%s)', xParameter, xUnits))
ylabel(sprintf('%s (%s)', yParameter, yUnits))
legend('Measured data', 'Linear regression model', 'Location', 'southeast')
title(sprintf('Linear regression %s = b_{1}%s + b_0 + e', yParameter, xParameter))
subtitle(['b_1 = ', num2str(b_LR(2)), ', b_0 = ', num2str(b_LR(1))])
```


Vaše odpovědi a výsledky:

```
assert(all(round(b_LR, 4) == round(flipud(polyfit(x, y, 1).'), 4)))
```

Manuální výpočet koeficientů lineárně regresního modelu sedí na výstup funkce *polyfit*.

3. Robustní regresní model

Naprogramujte výpočet robustního lineárního **model pomocí Theil-Senovy metody**:

1. Pro všechny unikátní dvojice bodů z vybraného datasetu vypočtete směrnici přímk k_i , která i -tou dvojicí prochází, tj.:

$$k_i = \frac{\Delta y}{\Delta x} = \frac{y_{1,i} - y_{2,i}}{x_{1,i} - x_{2,i}} \text{ přes všechny unikátní dvojice bodů: } i \in \langle 1, \frac{N(N-1)}{2} \rangle$$

2. Vypočtete medián $\hat{k}$ ze všech směrnic. Výsledkem je směrnice výsledné robustní regresní přímky.
3. Vypočtete posun robustní regresní přímky $\hat{b}$ (*bias, intercept*):

$$b_n = y_n - \hat{k} \cdot x_n \quad \hat{b} = \text{medián } b_n \text{ přes } n \in N$$

Pomocí vypočtených parametrů **vykreslete robustní lineární regresní přímku** do stejného obrázku jako v přechozím bodě. Odpovídá výsledek očekávání?

```
% k_i
[delta_y, delta_x] = deal(nan(sampleSize, sampleSize));
for l = 1:sampleSize
    for n = 1:sampleSize
        delta_y(l,n) = y(l) - y(n);
        delta_x(l,n) = x(l) - x(n);
    end
end
delta_y = tril(delta_y, -1);
delta_x = tril(delta_x, -1);
k = delta_y./delta_x;
k = k(~isnan(k));
k = k(k ~= 0);
% \hat{k}
b_TS(2) = median(k);
% \hat{b}
b_TS(1) = median(y - b_TS(2)*x);

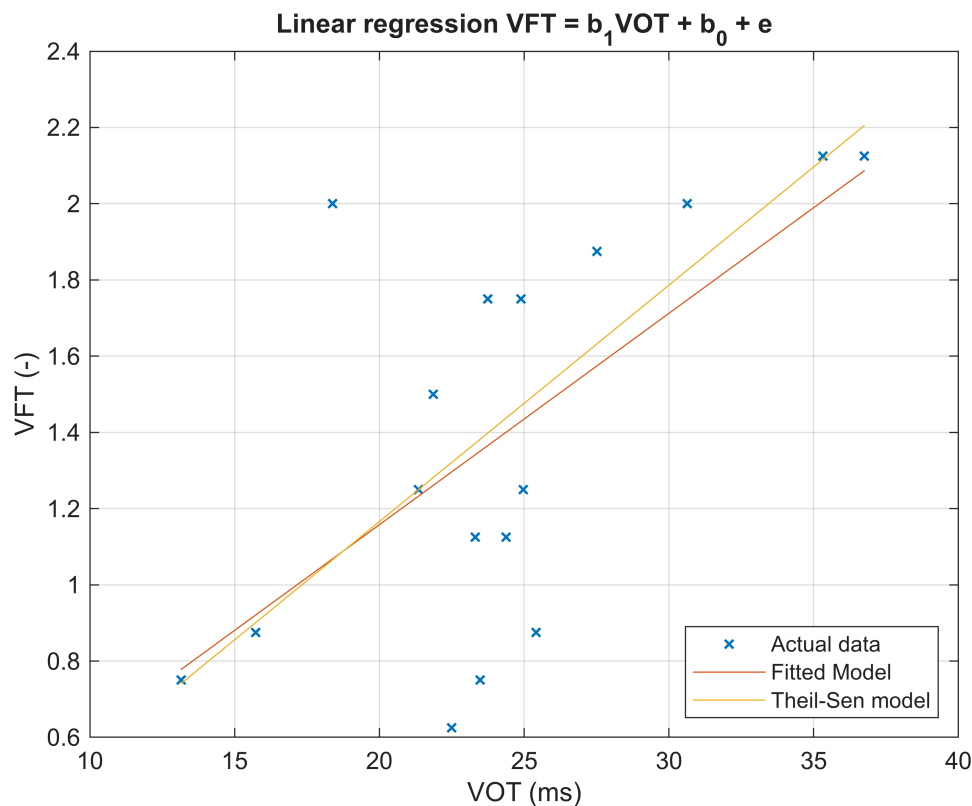
b_TS = b_TS.';
TSmodel = X*b_TS;

figure(2)
plot(x, y, 'x', 'MarkerSize', 5, 'LineWidth', 1)
hold on;
plot(x, LRmodel);
plot(x, TSmodel);
hold off
```

```

grid on
xlabel(sprintf('%s (%s)', xParameter, xUnits))
ylabel(sprintf('%s (%s)', yParameter, yUnits))
legend('Actual data','Fitted Model','Theil-Sen model', 'Location', 'southeast')
title(sprintf('Linear regression %s = b_{1}%s + b_0 + e', yParameter, xParameter))

```


Vaše odpovědi a výsledky:

Výsledky odpovídají očekáváním, kdy Theil-Senova metoda představuje robustnější variantu modelu lineární regrese, neboť je založena na mediánu naměřených dat.

3. Vyhodnocení kvality modelů

Analyzujte, jak dobře vámi vytvořené lineární modely popisují výchozí data. Pro oba vaše modely (klasický lineární a robustní Theil-Senův) manuálně vypočítejte následující „goodness-of-fit“ (GOF) veličiny:

1. Dvouvzorkový Kolmogorov-Smirnov test (kstest2): zapište hypotézy, které bude test ověřovat, výsledek korektně reportujte.
2. **SSE** (*Sum squared error*)
3. **RMSE** (*Root mean squared error*)
4. Koeficient determinace **R²**
5. **Adjusted R²**

$$RMSE = \sqrt{\left(\frac{SSE}{n-m}\right)} \quad R^2_{adj} = 1 - \frac{(1-R^2)(n-1)}{n-m-1}$$

Ve vzorcích výše je n je množství dat, na kterých je model založen (délka y) a m je počet parametrů, které jsou použity pro výpočet modelu (řád modelu).

Nakonec vytvořte pomocí funkce `fitlm` **vícedimenzionální lineární regresní model**, který bude mít stejnou výstupní proměnnou y a pro výpočet modelu použije všechny dostupné nezávislé parametry z tabulky. Nechte si vypsat výstup funkce `fitlm`, který obsahuje automaticky vypočtené *GOF* veličiny.

- Porovnejte výsledky *GOF* klasického a robustního modelu. Vysvětlete rozdíly mezi nimi.
- Vysvětlete rozdíly v *GOF* mezi modelem založeným na jednom parametru a vícedimenzionálním modelem. Jaké jsou výhody a nevýhody obou modelů?

```
X = nan(sampleSize, Nparameters);
for i = 1:Nparameters
    X(:, i) = T.(parameters(i));
end
X(:, parameters==yParameter) = [];
MDLRmodel = fitlm(X, y, 'linear')
```

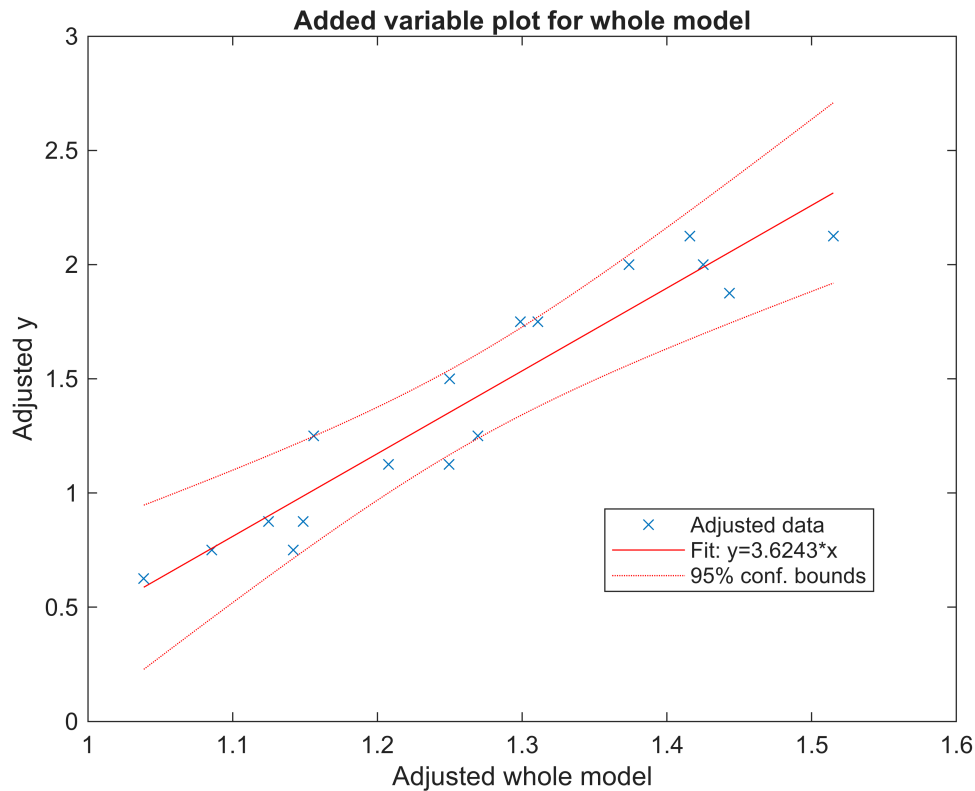
```
MDLRmodel =
Linear regression model:
y ~ 1 + x1 + x2 + x3 + x4 + x5 + x6 + x7 + x8 + x9 + x10 + x11
```

Estimated Coefficients:

	Estimate	SE	tStat	pValue
(Intercept)	-3.1769	1.9542	-1.6257	0.16495
x1	0.56495	0.23295	2.4252	0.05973
x2	0.43588	0.16769	2.5992	0.048293
x3	0.046419	0.026011	1.7846	0.1344
x4	0.10036	0.17684	0.56754	0.59488
x5	-0.21257	0.2895	-0.73426	0.49576
x6	-0.039702	0.077677	-0.51111	0.63104
x7	-3.5357	1.5628	-2.2624	0.073132
x8	0.011828	0.1121	0.10551	0.92007
x9	-0.24405	0.10249	-2.3811	0.063081
x10	0.082216	0.044776	1.8362	0.12577
x11	0.00037804	0.0003037	1.2448	0.26838

```
Number of observations: 17, Error degrees of freedom: 5
Root Mean Squared Error: 0.296
R-squared: 0.901, Adjusted R-Squared: 0.684
F-statistic vs. constant model: 4.14, p-value = 0.0643
```

```
figure(3)
plot(MDLRmodel)
```



```

model = [LRmodel TSmodel MDLRmodel.Fitted];
model_type = ["least squares" "Theil-Sen" "multi-dimensional"];
model_order = [1 1 11];

[h, p, ks2stat, SSE, RMSE, R2, Radj] = deal(nan(1,3));
for i = 1:3
    [~, p(i), ks2stat(i)] = kstest2(y,model(:,i),'Alpha',0.05);
    assert(p(i) > alpha)
    fprintf("Kolmogorov-Smirnov test results for\n" + ...
        "\toriginal data (M = %.2f, SD = %.2f),\n" + ...
        "\t%s linear regression model (M = %.2f, SD = %.2f),\n" + ...
        "D(%d) = %.4f, p = %.2f.\n" + ...
        "Null hypothesis is confirmed at a significance level  $\alpha = %.2f$ .\n\n", ...
        mean(y), std(y), model_type(i), mean(model(:, i)), std(model(:, i)),
sampleSize, ks2stat(i), p(i), alpha);
    SSE(i) = sum((y - model(:,i)).^2);
    RMSE(i) = sqrt(SSE(i)/(sampleSize - model_order(i) - 1));
    R2(i) = 1 - ((sum((y - model(:,i)).^2))/(sum((y - mean(y)).^2)));
    Radj(i) = 1 - ((1 - R2(i))*(sampleSize - 1)/(sampleSize - model_order(i) - 1));
end

```

```

Kolmogorov-Smirnov test results for
original data (M = 1.40, SD = 0.53),
least squares linear regression model (M = 1.40, SD = 0.33),
D(17) = 0.2941, p = 0.39.
Null hypothesis is confirmed at a significance level  $\alpha = 0.05$ .

```


Kolmogorov-Smirnov test results for
 original data (M = 1.40, SD = 0.53),
 Theil-Sen linear regression model (M = 1.43, SD = 0.37),
 D(17) = 0.2941, p = 0.39.
 Null hypothesis is confirmed at a significance level $\alpha = 0.05$.

Kolmogorov-Smirnov test results for
 original data (M = 1.40, SD = 0.53),
 multi-dimensional linear regression model (M = 1.40, SD = 0.50),
 D(17) = 0.1765, p = 0.93.
 Null hypothesis is confirmed at a significance level $\alpha = 0.05$.

Vaše odpovědi a výsledky:

- Výsledky GOF mezi klasickým a robustním modelem jsou si velice blízké. Rozdíl pozorujeme (viz tabulka níže) až v hodnotách R^2 , ale ani tento rozdíl není příliš velký vlivem toho, že vstupní data neobsahovala mnoho outlierů, proti kterým je Theilova-Senova metoda právě robustnější oproti klasickému least squares přístupu.
- Výsledky GOF mezi klasickým modelem založeným na jenom parametru a modelem multidimenzionálním využívajícím všechny dostupné nezávislé proměnné se již liší výrazněji. Toto zlepšení lze vysvětlit jednoduše tím, že větší dataset zpravidla poskytuje více informací, což dovoluje konstruovat dokonalejší lineárně regresní model. Nevýhoda multidimenzionálního lineárně regresního modelu by se projevila v případech, kdy bychom mezi vstupní data řadili přebytečné informace, což by mohlo vést k dezinterpretaci výsledků. V tomto ohledu je jednoduchý least squares LR model spolehlivější, protože vždy dává dobrý počáteční odhad lineárních tendencí vstupních dat.

```
GOF = array2table( ...
  [p.' SSE.' RMSE.' R2.' Radj.'], ...
  "RowNames", model_type + " LR", ...
  "VariableNames", ["pValue", "SSE", "RMSE", "R^2", "Adjusted R^2"]);
disp(GOF)
```

	pValue	SSE	RMSE	R^2	Adjusted R^2
least squares LR	0.38739	2.6568	0.42086	0.40227	0.36243
Theil-Sen LR	0.38739	2.7048	0.42464	0.39148	0.35092
multi-dimensional LR	0.93031	0.43928	0.2964	0.90117	0.68375

Funkce

```
function normality = reportNormality(table, parameters, alpha)
  for sample = parameters
    [H, pValue, SWstatistic] = swtest(table.(sample), alpha);
    normality.(sample) = ~H;

    if pValue < 0.001
      pReport = "p < 0.001";
    elseif pValue < 0.01
      pReport = sprintf('p = %.3f', pValue);
```

```

else
    pReport = sprintf('p = %.2f', pValue);
end

if H == 0
    fprintf(['\tShapiro-Wilk test confirms that the null hypothesis of
composite normality is a reasonable assumption\n' ...
'regarding the population distribution of a random sample %s (M =
%.2f, SD = %.2f)\n' ...
'at significance level  $\alpha$  = %.2f, W(%d) = %.4f, %s.\n\n'], ...
sample, mean(table.(sample)), std(table.(sample)), alpha,
length(table.(sample))-1, SWstatistic, pReport)
else
    fprintf(['\tShapiro-Wilk test rejects the null hypothesis of composite
normality regarding the population\n' ...
'distribution of a random sample %s (M = %.2f, SD = %.2f)\n' ...
'at significance level  $\alpha$  = %.2f, W(%d) = %.4f, %s.\n\n'], ...
sample, mean(table.(sample)), std(table.(sample)), alpha,
length(table.(sample))-1, SWstatistic, pReport)
end
end
end

function reportCorrelation(table, parameters, normality, alpha)
    corrTypes = ["Spearman", "Pearson"];
    for sample1 = parameters
        for sample2 = parameters((find(parameters==sample1)+1):end)
            if ((sample1 == "UPDRS_III_bradykinesia" || sample1 ==
"UPDRS_III_axial") && sample2 == "UPDRS_III")
                continue
            end

            type = corrTypes(1 + (normality.(sample1) && normality.(sample2)));
            [rho, pValue] = corr(table.(sample1), table.(sample2), 'Type', type);

            if pValue < 0.001
                pReport = "p < 0.001";
            elseif pValue < 0.01
                pReport = sprintf('p = %.3f', pValue);
            else
                pReport = sprintf('p = %.2f', pValue);
            end

            if pValue < alpha
                fprintf("A %s correlation test was conducted to assess the
relationship between two parameters:\n" + ...
"\t%s (M=%.3f, SD=%.3f),\n" + ...
"\t%s (M=%.3f, SD=%.3f).\n" + ...
"Considering the level of significance  $\alpha$  = %.2f, there was a
significant relationship between\n" + ...

```

```

        "these parameters, r(%d) = %.3f, %s.\n\n", ...
        type, sample1, mean(table.(sample1)), std(table.(sample1)),
sample2, mean(table.(sample2)), std(table.(sample2)), ...
        alpha, height(table)-2, rho, pReport);
    else
    end
end
end
end

```